

STANOVISKO HLAVNÉHO KONTROLÓRA K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU ZA ROK 2022

V zmysle ust. § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu obce Valaská za rok 2022.

Odborné stanovisko som spracoval na základe predloženého návrhu záverečného účtu obce Valaská za rok 2022 (ďalej len „návrh záverečného účtu“). Návrh záverečného účtu bol dňa 06.06.2022 zverejnený na úradnej tabuli obce.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu záverečného účtu na základe dvoch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu záverečného účtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu bol spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“).

Návrh záverečného účtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a zákona č. 597/2003

Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne predpisy.

1.2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh záverečného účtu bol verejne prístupný na úradnej tabuli a na webovom sídle obce v zákonom stanovenej lehote, t. j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s ust. § 19 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a s ust. § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

1.3. Dodržanie povinnosti auditu zo strany obce

Obec si splnila povinnosť podľa § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zo znenia ktorého vyplýva povinnosť obce dať si overiť účtovnú závierku podľa osobitného predpisu, v zmysle § 9 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Správu nezávislého audítora o audite účtovnej závierky účtovnej jednotky Obec Valaská za rok 2022 vypracoval Ing. Milena Korcová, audítor SKAU č. licencie 392, adresa Májová 315/50, 966 81 Žarnovica, dňa 12.06.2023. Ing. Milena Korcová vydala k ročnej účtovnej závierke obce Valaská za rok 2022 Správu nezávislého audítora s kladným názorom, t. j., že priložená účtovná závierka poskytuje reálny stav finančnej situácie obce Valaská k 31. decembru 2022 a výsledku jej hospodárenia za rok 2022 podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v z. n. p.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu bol spracovaný v zmysle § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Obsahuje najmä údaje o plnení rozpočtu v

členení podľa § 10 ods. 3 tohto zákona v súlade s rozpočtovou klasifikáciou, bilanciu aktív a pasív, prehľad o stave a vývoji dlhu a prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4.

Údaje o plnení rozpočtu boli spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v zmysle opatrenia MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Obec spracovala a predložila návrh záverečného účtu v oblasti plnenia rozpočtu príjmov podľa ekonomickej klasifikácie na úrovni hlavnej kategórie, kategórie, položky a u väčšiny príjmov aj podpoložky. Návrh záverečného účtu v oblasti plnenia rozpočtu výdavkov obec spracovala a predložila rozbor významných položiek bežného a kapitálového rozpočtu. Čerpanie jednotlivých rozpočtových položiek je prílohou záverečného účtu.

B. SPRACOVANIE ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Obec postupovala v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovala do záverečného účtu obce. V súlade s § 16 ods. 2 583/2004

Z. z. finančne usporiadala svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom, a právnickým osobám, ktorým poskytla prostriedky zo svojho rozpočtu. Ďalej usporiadala finančné vzťahy k ŠR, štátnym fondom a rozpočtu vyššieho územného celku.

Predložený návrh záverečného účtu obce obsahuje povinné náležitosti v zmysle § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- údaje o plnení rozpočtu v členení v zmysle § 10 ods. 3 citovaného zákona v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- použitie prebytku hospodárenia,
- tvorbu a použitie prostriedkov rezervného a sociálneho fondu,
- bilanciu aktív a pasív,
- prehľad o stave a vývoji dlhu,
- prehľad o poskytnutých dotáciách právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom podľa § 7 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z.,
- finančné usporiadanie vzťahov,
- hodnotenie plnenia programov obce.

Ďalšími náležitosťami v zmysle uvedeného predpisu sú údaje o hospodárení príspevkových organizácií v ich pôsobnosti a údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti.

1. Údaje o plnení rozpočtu

Finančné hospodárenie obce sa riadilo rozpočtom, ktorý bol schválený uznesením obecného zastupiteľstva číslo 110/2021 zo dňa 15.12.2021. Schválený rozpočet obce prešiel v priebehu rozpočtového roka viacerými nasledovnými rozpočtovými zmenami:

- dňa 23.02.2022 uznesenie OcZ č. 10/2022
- dňa 20.04.2022 uznesenie OcZ č. 70/2022 - účelové
- dňa 20.04.2022 uznesenie OcZ č. 71/2022
- dňa 22.06.2022 uznesenie OcZ č. 91/2022
- dňa 21.09.2022 uznesenie OcZ č. 120/2022 - účelové
- dňa 21.09.2022 uznesenie OcZ č. 121/2022

- dňa 15.12.2022 uznesenie OcZ č. 9/2022 – účelové
- dňa 15.12.2022 uznesenie OcZ č. 10/2022
- dňa 30.12.2022 účelové

Rozpočet celkove:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjmy celkove	4 016 316	4 503 450	3 994 346,41
Výdavky celkove	4 016 316	4 470 357	3 807 779,80
Hospodárenie obce	0	33 093	186 566,61

Bežný rozpočet:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjmy celkove	3 395 729	3 699 986	3 673 740,85
Výdavky celkove	3 600 729	3 972 331	3 716 664,04
Hospodárenie obce	-205 000	-272 345	-42 923,19

Kapitálový rozpočet:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjmy celkove	25 000	80 000	87 833,26
Výdavky celkove	415 587	498 026	91 115,76
Hospodárenie obce	- 390 587	-418 026	-3 282,50

Finančné operácie:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjmy celkove	595 587	723 464	223 997,29
Výdavky celkove	0	0	0
Hospodárenie obce	595 587	723 464	223 997,29

Rozpočet bol zostavený v zmysle § 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a jeho vnútorné členenie je v súlade s týmto zákonom. Obsahuje bežný a kapitálový rozpočet v členení na príjmy, výdavky a finančné operácie. V rozpočte sú vyjadrené finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým osobám a fyzickým osobám, ktorým sa poskytnú prostriedky z rozpočtu, k rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

1.1. Plnenie rozpočtu príjmov

Kontrolou plnenia rozpočtovaných príjmov vyplynulo, že skutočné plnenie príjmov rozpočtu (obec + RO) celkom k 31.12.2021 je na úrovni 88,70 %.

Plnenie rozpočtu obce je na úrovni 89 %. U rozpočtovaných bežných príjmov je plnenie na úrovni 99 %. Podrobné plnenie rozpočtovaných príjmov, ktoré je členené podľa jednotlivých položiek ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie tvorí prílohu záverečného účtu.

Kontrolou plnenia rozpočtovaných kapitálových príjmov vyplynulo, že skutočné plnenie kapitálových príjmov rozpočtu obce celkom k 31.12.2022 je na úrovni 110 %.

1.2. Čerpanie rozpočtu výdavkov

Kontrolou čerpania rozpočtovaných výdavkov vyplynulo, že skutočné čerpanie výdavkov rozpočtu (obec + RO) celkom k 31.12.2022 je na úrovni 85,18 %. Čerpanie rozpočtu obce je na úrovni 75 %.

Kontrolou čerpania výdavkov bežného rozpočtu obce bolo zistené, že skutočné čerpanie finančných prostriedkov upraveného rozpočtu je na úrovni 89 %.

Príjmy bežného rozpočtu sú nižšie ako jeho výdavky, t. z., že **bežný rozpočet za rok 2022 je schodkový**.

Schodok bežného rozpočtu bol vysporiadaný z finančných operácií.

Príjmy kapitálového rozpočtu (obec + RO) boli naplánované nižšie (a v skutočnosti sú aj nižšie) ako jeho výdavky, t. z., že **kapitálový rozpočet za rok 2022 je schodkový**.

Schodok kapitálového rozpočtu bol vysporiadaný z finančných operácií.

Podrobné čerpanie rozpočtovaných výdavkov, ktoré je členené podľa jednotlivých položiek ekonomickej a funkčnej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie tvorí prílohu záverečného účtu.

1.3. Finančné operácie

V roku 2022 obec nečerpala finančné prostriedky rozpočtu v rámci výdavkových finančných operácií.

Prostredníctvom príjmových finančných operácií obec zapojila do rozpočtu prostriedky rezervného fondu a prostriedky z minulých rokov.

Rozdiel finančných operácií je prebytkový.

1.4. Výsledok hospodárenia

Hospodárenie obce Valaská v roku 2022 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2022 v EUR
Bežné príjmy spolu	3 673 740,85
z toho : bežné príjmy obce	3 556 924,71
bežné príjmy RO	116 816,14
Bežné výdavky spolu	3 716 664,04
z toho : bežné výdavky obce	1 774 185,27
bežné výdavky RO	1 942 478,77
Bežný rozpočet	-42 923,19
Kapitálové príjmy spolu	87 833,26

z toho : kapitálové príjmy obce	87 833,26
kapitálové príjmy RO	0,00
Kapitálové výdavky spolu	91 115,76
z toho : kapitálové výdavky obce	91 115,76
kapitálové výdavky RO	0,00
Kapitálový rozpočet	-3 282,50
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-46 205,69
Vylúčenie z prebytku	0,00
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-46 205,69
Príjmové finančné operácie	223 997,29
Príjmové finančné operácie RO	8 775,01
Výdavkové finančné operácie	0,00
Rozdiel finančných operácií	+ 232 772,30
PRÍJMY SPOLU	3 994 346,41
VÝDAVKY SPOLU	3 807 779,80
Hospodárenie obce	+186 566,61
Vylúčenie z prebytku	-62 166,28
Upravené hospodárenie obce	+124 400,33

Vykázaný výsledok hospodárenia obce bol zistený v súlade s § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa opatrenia MF SR č. 24501/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, štátne fondy, príspevkové organizácie, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov (postupy účtovania). Z údajov uvedených v tabuľke je vidieť pozitívny trend vo vývoji výsledku rozpočtového hospodárenia, schodok bol proti minulému roku ponížený.

Usporiadanie prebytku hospodárenia za rok 2022:

V zmysle ustanovení § 16 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov výsledok rozpočtového hospodárenia obce je rozdiel medzi príjmami bežného a kapitálového rozpočtu a výdavkami bežného a kapitálového rozpočtu vrátane príjmov a výdavkov rozpočtovej organizácie. Schodok rozpočtu obce je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu obce za rok 2022 v sume -46 205,69 EUR. Po vylúčení z prebytku nevyčerpaných finančných prostriedkov v celkovej sume 62 166,28 EUR a kladného rozdielu finančných operácií v sume

+232 772,30 EUR je prebytok v sume 124 400,33 EUR. K 31.12.2022 je prebytok rozpočtu obce vyčíslený na sumu „124 400,33 EUR“. Táto suma prebytku sa použije pre účel tvorby rezervného fondu.

Schodok rozpočtu v sume 46 205,69 EUR, zisteného podľa ustanovenia §2 písm. c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v rozpočtovom roku 2022 vysporiadaný z kladného rozdielu finančných operácií.

Zostatok finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **v sume 124 400,33 EUR sa použije na tvorbu rezervného fondu.**

V zmysle ustanovení § 15 ods. 4 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. obec vytvára rezervný fond vo výške určenej obecným zastupiteľstvom, najmenej však 10 % z prebytku rozpočtu zisteného podľa § 16 ods. 6 cit. zákona, t. j. po vylúčení nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov, ktoré sú poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu EÚ alebo na základe osobitného predpisu, a ktoré je možné v súlade s osobitnými predpismi použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku. O tvorbe a použití rezervného fondu rozhoduje obecné zastupiteľstvo. V súlade s citovaným paragrafom sa do rezervného fondu navrhuje odvieť 124 400,33 Eur.

Prostriedky rezervného fondu môže obec použiť v súlade s ustanovením § 10 ods. 9) zákona č. 583/2004 Z. z., t. z., že ich môže použiť v prípade ak v priebehu rozpočtového roka vznikne potreba úhrady bežných výdavkov na odstránenie havarijného stavu majetku obce alebo na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo inou mimoriadnou okolnosťou, ktoré nie sú rozpočtované a kryté príjmami bežného rozpočtu. V nadväznosti na novelu zákona č. 583/2004 Z. z., prijatú pod č. 365/2022 Z. z., môže obec použiť prostriedky rezervného fondu na úhradu výdavkov bežného rozpočtu.

Najklasickejším príkladom použitia rezervného fondu je realizácia investičných akcií, na ktoré bolo potrebné vytvoriť si „rezervu“, čo je práve zmyslom a cieľom tvorby rezervného fondu. Prostriedky rezervného fondu v prípade schválenia ich použitia na investičné akcie alebo rozvojové aktivity sa zapoja do rozpočtu cez príjmové finančné operácie, aby boli následne použité na úhradu kapitálových výdavkov, t. j. na krytie schodku kapitálového rozpočtu.

2. Bilancia aktív a pasív

Bilancia obsahuje údaje o majetku, vlastnom imaní a záväzkoch. Údaje sú použité z účtovného výkazu Súvaha k 31.12.2022.

Z bilancie aktív a pasív je zrejmy približne rovnaký podiel neobežného a obežného majetku na aktívach obce. Oproti minulému roku obec zaznamenala pokles majetku zo 5 195 059,51 na 5 109 706,04 €, a to tak neobežného majetku ako aj obežného majetku.

Krátkodobé pohľadávky narástli oproti minulému roku o 11 595,5 €. Odporúčam zvýšiť efektivitu a účinnosť vymáhania nedoplatkov.

3. Prehľad o stave a vývoji dlhu

Celkovou sumou dlhu obce na účely zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania a ručiteľských záväzkov obce k 31.12.2022.

Do celkového dlhu sa nezapočítavajú záväzky z úverov poskytnutých zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty.

Do celkovej sumy dlhu obce sa nezapočítavajú záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania spoločných programov SR a EÚ najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou a ministerstvom. Do sumy ročných splátok návratných zdrojov financovania podľa ods. 6 písm. b) obec nezapočítava sumu ich jednorazového predčasného splatenia.

V nasledujúcej tabuľke je uvedené porovnanie prehľadu o stave a vývoji dlhu:

Stav záväzkov k 31.12.2022

Druh záväzku	Záväzky celkomk 31.12.2022 v EUR	z toho v lehote splatnosti	z toho po lehote splatnosti
Druh záväzkov voči:			
- Dodávateľom	2 498,00	2 498,00	
- Zamestnancom	24 195,61	24 195,61	
- poisťovniam	16 429,71	16 429,71	
- daňovému úradu	2 808,73	2 808,73	
- štátnemu rozpočtu			
- prijaté preddavky	479,01	479,01	
- spojovací účet pri združení (SOÚ OSL)	18 770,64	18 770,64	
- ostatné záväzky	6 158,18	6 158,18	
- transfery so subjektami mimo verejnej správy	0,00	0,00	
Záväzky spolu k 31.12.2022	71 339,88	71 339,88	

Stav úverov k 31.12.2022

Veriteľ	Účel	Výška poskytnutého úveru	Ročná splátka istiny za rok 2022	Ročná splátka úrokov za rok 2022	Zostatok úveru (istiny)k 31.12.2022	Rok splatnosti

C. ZÁVER

Návrh záverečného účtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 citovaného zákona.

Návrh záverečného účtu v zmysle § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým.

Riadna účtovná závierka a hospodárenie obce za rok 2022 v súlade s § 9 ods. 4 zákona o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy boli overené audítormi.

Účtovná závierka bola vykonaná podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Účtovná závierka vyjadruje verne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu obce Valaská k 31.12.2022.

V zmysle § 16 ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy odporúčam obecnému zastupiteľstvu schváliť záverečný účet za rok 2022 výrokom:

„záverečný účet a celoročné hospodárenie obce sa schvaľuje bez výhrad.“

Mgr. Radovan Majerík

hlavný kontrolór